

AVANTGARDEN

Send avisa videre med en gang
du har lest den!

De skandinaviske lands stilling.

Den norske avis i London «Norsk Tidend» behandlet den 17 juli i en artikkel Norges politiske stilling etter krigen, og forholdet til de andre nordiske land. Den skriver bl.a.: «Innafor visse kretser i Sverige syns man for tida opptatt av tanken Nordens Forente Stater. Så vidt en forstår dreier det seg om to retninger. Den ene ivrer for et statsforbund mellom de nordiske stater med felles utenrikspolitikk og forsvarspolitikk. Den andre mere vidtgående vil ha en forbundsstat med felles regjering og felles folkerepresentasjon. Vi kjenner ikke til hvor dyptgående disse retninger er i dagens Sverige, men vi går ut fra at de ikke representeres av ansvarlige kretser. Man måtte kjenne det norske folk og dets historie dårlig hvis man trodde at det på fredens dag vil oppgi den frihet og selvstendighet som det kjempet for før 1905 og som det nå ofrer sitt liv for å vinne tilbake.

For oss er det naturlig å søke og sikre oss med regionale avtaler med de makter som er våre allierte idag. Vårt mål er å gjenreise et universelt folkeforbund som skal håndheve sikkerheten og opprettholdelsen av de regionale avtaler. Vi ser det som vårt foreløpige mål bindende og forpliktende militæravtaler om forsvaret av det nordlige Atlanterhav. Vi ser det også som et viktig mål å være bindeleddet og brua mellom de forente nasjoner og Sovjetunionen.»

Dr. Arne Ording behandlet også spørsmålet i en utsendelse i radioen hvor han bl. a. sa:

«Vi ønsker forståelse og samarbeid med våre frendefolk, men vi er motstandere av en nordisk isolasjon. Årsaka er uten videre klare når de gjelder det økonomiske samarbeid etter krigen. Alle de nordiske land er avhengig av verdensmaktene. Dette utelukker ikke nordisk samarbeid, men det utelukker en nordisk isolasjon.

Fra norsk hold har man reist tanken om et organisert samarbeid mellom de vestlige demokratier, de såkalte Atlanterhavsmakter. Det er ennå for tidlig å uttale seg om for-

mene for et slikt samarbeid, men fra norsk side er det et oppriktig ønske om at også Sverige skal være med.

Fra norsk hold er uttalt håp om at det vil bli utbygd et samarbeid mellom Sovjet og de vestlige demokratier etter krigen. Vi kan ikke se annet enn at dette er den eneste forutsetning for en stabil fred i Europa.

Uttaleisene har vakt oppmerksomhet over alt, og blitt kommentert ikke minst i Sverige.

I USA og England foregår det idag ved siden av den intense krigsinnsats også et arbeide ikke bare på å vinne krigen, men også på å «vinne freden». En rekke statsmenn har tatt spørsmålet opp til behandling, og selve hovedgrunnlaget er Atlanterhavskonvensjonen, som først ble inngått mellom USA og England og som siden de andre allierte land har sluttet seg til.

Hovedgrunnlaget for å vinne freden er at nasjonene etter krigen avskaffer fattigdom og arbeidsløshet på den ene sida, og overflod og sløseri på den andre. Men det kan bare skje med revidering av gamle økonomiske prinsipper, og med en rettfærdig fordeling av verdens goder mellom de forskjellige nasjoner.

Norge har de siste åra gått i en bitter skole. Det har lært at de små nasjoner ikke kan være seg selv nok og leve noe innesluttet liv for seg selv. Det har lært nok av de redsler som har overgått dets folk til med liv og sjel gå inn for at slike katastrofer som verden nå gjennomlever, kan unngås.

Det er derfor klart at Norge må søke samarbeid med de nasjoner som etter krigen kan skape sikkerhet for en varig fred, og rettfærdige forhold landa i mellom.

Norden idag er bare et geografisk, ikke noe politisk begrep. De enkelte land lever under høyst forskjellige forhold. Og det land som står oss nærmest, Sverige, lever på sida av begivenhetene, og selv om det svenske folket nå som for varmt er knyttet til vårt folk, fører dets statsledelse en politikk som politisk har skapt en kløft mellom de to land.

Det er derfor at Norge etter krigen ennå intimerer utbygger samarbeidet med de land som de har statt last og bram sammen med under krigen, i første rekke England, Sovjetunionen og USA.

Men dette samarbeid vil være mest viktig i tida like etter fredsslutningen, fordi det da skal skapes et grunnlag for en virkelig fred. Og da først og fremst ved utbyggingen av et folkeforbund, som ikke skal ha stort annet felles med det gamle enn navnet. Deretter blir Norges oppgave å bidra til å bygge ut dette så sterkt som mulig, og å gjøre det til et virkelig redskap i folkenes interesse.

Overrettssaktør Ragnar Solheim er meldt død i tysk fengsel. To andre norske, hvorav den ene en kvinne, er også avgått ved døden.

Tre nye martyrer som er pint ihjel av Gestapo.

Kampene ved Don.

Nasistene nar framleis framgang på Østfronten men det er neppe tvil om at russerne i store trekk mestrer situasjonen. Hovedstyrken av de tyske armeer som støt'e fram fra Charkov og til Voronesj bøyde sydover og forsøkte å omringe store deler av den russiske armé.

De er kommet fram til Don vest for Rostov og har meldt at byen er inntatt.

Russerne har klart å vri seg unna knipe-tanga under voldsomme kamper. Ennå fins det enkelte russiske styrker igjen i byer nord for Rostov, men det er tropper som russerne har lagt igjen for å forsvare disse steder til det siste, og det vil koste tyskerne voldsomme tap å beseire disse. En bør imidlertid være forberedt på de vanlige fantastiske tyske seiersmeldinger når det lykkes nasistene å rense disse strøk.

Russerne har dementert at Rostov er falt. Så sent som mandag 27 juli, 3 dager etter at tyskerne meldte om at byen var falt, var byen fortsatt på russiske hender. Nasistene setter inn med voldsomme tanksangrep og har brutt seg gjennom på ett sted og kampene raser i byens forsteder.

Vest for Rostov raser kampene ved byene Novotsjerkassk og Zymljansk, den siste 200 km NØ for Rostov. Tyskerne har forsøkt å sette over Don, og det har også enkelte steder lykket dem å få dannet «bruhoder». Russerne har imidlertid klart å kaste fienden tilbake.

Ved Voronesj er stillingen kritisk for nasistene. Russerne har trengt tyskerne tilbake så de har bare en av de fire overganger over Don igjen. Tyskerne kaster stadig inn nye tropper for å holde stillingene, men blir stadig trengt tettere sammen. Kampene pågår nå på begge sider av Don, idet russerne har klart å sette seg fast på vestsida av Don igjen, like nord for Voronesj.

Like sør for Moskva, ved Briansk, har russerne trengt seg en del fram, og gjen-erobret en del stillinger fra nasistene. 27 juli meldte russerne at 10 tyske motoriserte divisjon var delvis tilintetgjort, og at tyskerne etterlot seg et stort antall døde og sårete på slagmarka.

Russiske bombelby har flere ganger rettet angrep på Østpreussen og voldt stor skade særlig i Königsberg.

Og ikke bare i de seirende nasjoners interesse — skal det bli et nytt forbund av de seirende slik som etter forrige verdenskrig, skal de fattige ha takk.

Norges oppgave vil være å søke samarbeid med de land som mest fullstendig og mest ærlig går inn for dette internasjonale samarbeid. Og ikke bare går inn for dette utad, men også i følge sin egen statslige oppbygging kan garantere den økonomiske likevekt innafor sitt eget folk.

Og først da kan det bli tale om noen nordisk blokk, hvis også de øvrige nordiske land er villige til å ta del i dette arbeid.

Dr. GOEBBELS skriver i «Das Reich»: Ingen tysk soldat vender hjem fra Østfronten som kommunist.

Kanskje enkene blir det.

KRIGEN I JUGOSLAVIA

«Rensningsoperasjoner mot kommunistbånder, terrorister og røverhorder» har pågått på jugoslavisk territorium uavbrutt siden ifjor sommer. Sannheta er at det rår åpen krigstilstand på Balkan. Serbernes «usynlige arm» er vokst fra 30 000 til 150 000 mann. Friskarere opererer også i Hellas, på Kreta, i Albania og Karpato-Ukraina, og en bølge av sabotasje-handlinger går over samtlige Balkan-områder.

Balkan binder betydelige aksestyrker. Serbia har en tysk okkupasjonsstyrke på syv divisjoner, hvortil kommer ungarske og bulgarske tropper. Det hevdes at tyskerne har vært nødt til å trekke visse enheter tilbake fra Østfronten for å sette dem inn mot serberne. I Kroatia står det minst syv italienske divisjoner, i Hellas mellom femten og atten. Alt i alt binder Balkan 30—35 aksedivisjoner. Hertil kommer at partisankrigen og sabotasjevirksomheten har ødelagt en stor del av industrien og transportmidlene slik at eksporten av matvarer og råstoffer til Tyskland antas å være mindre enn før krigen.

Da Jugoslavia ble angrepet ifjor vår, sto 1,2 million mann under våpen. Av dem ble 750 000 demobilisert. Resten klarte å skjule sitt utstyr. En god del unndro seg kapitulasjonen ved å dra til fjells. I fjelltraktene sydvest for Belgrad organiserte daværende oberst i generalstaben, nå øverstkommanderende for de frie jugoslaviske styrker og krigsminister i den forøvrig landflyktige regjering, Drasja Mihailovitsj sine usynlige divisjoner. De var fullt utrustet med lette våpen, mitraljøser og feltkanoner. Ved årsskiftet begynte de også å operere med motoriserte enheter — og med et eget lite flyvåpen. Noen jagerfly var blitt reddet ved okkupasjonen, siden sendte russerne lette bombefly, og forsyninger av forskjellig art er kommet ganske regelmessig fra Kairo.

Mihailovitsj kan støtte seg på en bred folkelig tilslutning. Tsjetnik-bevegelsen som etter hvert er smeltet sammen med den nye sydslaviske armé, bæres oppe av intellektuelle. Blant friskareførerene finner en forhenværende statsråder, deputerte og til og med prester. Kommunistene opererte opprinnelig med egne «folkearmeer». Siden ifjor høst er også de underlagt den felles overkommando. Bøndene saboterer okkupasjonsmaktas leveringsbestemmelser, men skaffer forsyninger til sine landsmenn i skogene. Kvinner og skolegutter er med som speidere, budbærere og våpensmuglere. I tillit til befolkningens offervilje ble det for noen måneder siden lagt opp et forsvarslån for de jugoslaviske stridskrefter. Det skal betales tilbake etter landets frigjøring.

Serbias Pétain, general Milan Neditsj, har forgivevs bønnfalt «dem i skogene» om å kapitulere. Etter at endog regelrette våpenstillstandsforhandlinger ble uten resultat, ble alle deltakere i den fortsatte kamp erklært fredløse. Strida antok meget blodige former. Belgrad og andre okkupasjonsentra ble blokkert tett som det var, bruer sprengt og telegraf- og telefonlinjer kuttet. Jernbanelinjene ble utsatt for stadige overfall, slik at viktige transporter måtte ledsages av fly. Transport-skip ble senket på Donau og elektrisitetsverk kull-, bly- og sølvgruper sprengt i lufta. Jugoslavia største arsenal ble «overtatt» av Mihailovitsj folk.

Ifjor ble omlag en tredjedel av det tidligere Jugoslavia behersket av «opprørerne».

SVERIGE OG RUSSLAND

Av Ilija Ehrenburg

I en artikkel «Sverige og Ryssland» i G.H.S.T. behandler den russiske forfatter forholdet mellom disse land. Da enkelte deler av artikkelen har interesse også for oss nordmenn, gjengir vi et utdrag:

Jeg vet at Hitlers beundrere i Sverige kommer til å svare: «Var det ikke russerne som overfalt det lille Finland i 1939?»

Det er på tide at man gjør klart for seg hva saka egentlig gjelder. Jeg forstår at det i året 1939 kunne finske bønder, skogsarbeidere og fiskere som oppriktig trodde at de forsvarte sitt land mot den russiske imperialismen. Det trodde naturligvis ikke den forhenværende russiske offiseren Mannerheim. Det trodde heller ikke Tanner. Det er en unaturlig og urimelig tanke at Russland skulle behøve jord. Vi var opptatt med et tungt arbeid: Vi pløyde våre akre og dyrket opp våre ødemarker.

Men allerede da visste vi hvorfra faren truet. Ordet «Leningrad» forklarer mye for

Mange landsbyer og en rekke byer ble erobret av dem, bl. a. Sjabats som er Serbias tredje største by. Denne byen ble i likhet med andre sprengt i lufta med stupbombefly. 50 serbiske landsbyer og byer ble jevnet fullstendig med jorda. Andre plasser ble hele den mannlige befolkning utryddet. En svensk korrespondent anslo for noen måneder siden tallet av jugoslavere som var født, henrettet, sullet ihjel, død i konsentrasjonsleir etc. til en halv million. New York Times oppga et tall på nærmere en million.

Italienerne praktiserer de samme metoder i Montenegro og de andre av dem besatte områder. I Kroatia er deres quisling, Pavelitsj i ferd med fysisk å tilintetgjøre den serbiske del av befolkningen. Byer og landsbyer er blitt tatt ved hjelp av panser, fly og artilleri, men de egentlige opprørsområder har det aldri lyktes å likvidere. I begynnelsen av dette året var det fortsatt en fjerdepart av Jugoslavia som helt var undradd okkupasjonsmaktens kontroll. For øyeblikket er det minst en tredjepart av landet som administreres av Mihailovitsj representanter.

Berlin og Roma hadde bebudet at «opprørerne» definitivt skulle likvideres til våren. I mars måned ble imidlertid en hel italiensk divisjon opprevet i Montenegro og gerilja-avdelingene hadde framgang i forskjellige deler av Serbia og Bosnia. I april led okkupasjonsstroppene et alvorlig nederlag ved Serajevo, og italienerne innrømmet at deres tap ved «Balkanfrontene» denne måned hadde vært større enn i Russland og Nord-Afrika. I mai var det harde kamper ved Nisj, samtidig som partisanene gikk fram i Kroatia. I juni måned ble det innledet en offensiv mot italienernes to siste befestete punkter i Montenegro. Det var samtidig framgang for serberne i Bosnia, og i Ljubljana ble 15 000 mann okkupasjons tropper innestengt.

Mihailovitsj ser ut til i neste omgang å ta sikte på å legge under seg hele det område som inneslutter Serajevo, øvre Drindalen, Montenegro og Dalmatias kyst. Det er ingen grunn til å undervurdere den innsats som ytes av de jugoslaviske stridskrefter, en innsats som er særskilt viktig i en situasjon hvor tyskerne har mer enn nok å gjøre på andre front.

dem som vil forstå. Et lite land kan være dypt fredelig, men kan også være en bulldogg. Et lite land kan bli springbrett for overfall. Det var ikke den finske sellulosen eller bygningene i Helsingfors som fristet russerne. Vi bekymret oss med rette for Leningrads skjebne. Sommeren 1941 viste at vi hadde rett vinteren 1939. Da talte finnene om fedrelandets forsvar, om Sibeliuss og forurettede fiskere i Sortavala. To år senere byttet de emner og talte om «Stor-Finnland» og de finske stammer som etter sigende befolket Russland endog helt bort til Ural. Det var ikke lenger tale om Sortavalas men om Leningrads skjebne. Var Finland et selvstendig land, eller var det et springbrett for overfall? Kan en tro på en sosialdemokrat som trykker Hitlers hånd? Kan en tro dem som tramper Danmark under føttene sine og drukner Norge i blod, når de nå sier at de vil forsvare Finnlands selvstendighet?

Leningrad har gjennomlevd en fryktelig vinter. Også finnene har vært med på å ødelegge den. På et øvensk forlag kom det nylig ut en bok med tittelen «Nyordning i øster». Forfatteren, den finske nasisten Carl Axel Gadolin, beskriver hvorledes tyskerne vil tilintetgjøre Russland: «Sibiria skal okkuperes av tyskerne, Arkangelsk, Kaukasia og Ukraine skulle bli tyske kolonier.» Videre: «... så er det en viktig detalj: byen Petersburg ... Det hadde vært naturlig om man i Finland gjerne hadde sett at denne byen ble ødelagt. På den andre sida kommer det neppe til å skje noen slik ødeleggende, med unntak av hva militæroperasjonene krever. ... Petersburg kunne kanskje best tilpasses karakteren av en «fri» handels- og riksstad, omtrent som Danzig under Versaillesepoken. Likevel kommer det tyske rike til å inneha overhøyheten. På denne måten skulle Petersburg bli et «Shanghai» for Øst-Europa, med tysk som naturlig forvaltningspråk ...»

Alt dette sies klart og tydelig, denne gang uten hyklende ord og uten å påberope seg Sibeliuss valser.

... Gadolins syke ideer er ikke noe som overrasker meg. Hva som forbauser meg er at det fins svenske settere som vil sette slike linjer! Hva har det noble og fine Sverige med slikt å gjøre? Hvorfor skal Sverige ikke bare slippe inn utenlandske soldater, men også skrifter av utenlandske lietsere?

Er det Leningrads forsvarere eller Norges undertrykkere som fruer Sverige? Den russiske motstanden har gitt Amerika mulighet til i byer som ennå er opplyst, å tenke på hele verdenstragedien fra begynnelse til slutt og til å sende transporter av amerikanske soldater til Europa.

Den russiske motstanden har gitt England mulighet til å komme seg etter den harde motgangen under to års krig og til å få tid til å opprette en ny front. De tyske landstigningsbåter som for ikke lenge siden var klar ved den engelske kanalen, er nå blitt ført over til det Asovske hav.

Den russiske motstanden har reddet de nøytrale land. Hadde Russland vært et Danmark, ville de nøytrale land forlengst vært besatt av tyskerne. Jeg er vant til å tale rett ut, og jeg gjør det nå også når jeg sier at den russiske motstanden har reddet Sverige fra krig og okkupasjon.

Det burde nå stå klart for en hver nordmann at det er her hjemme vi idag kan gjøre den største innsatsen gjennom stadig mer effektive kampmetoder mot nasistene. Blant de unge er det imidlertid ennå folk som håper på å komme videre til de militære treningsleire ved å reise via Sverige. Fra den norske avisa «Håndslag» i Stockholm henter vi derfor et utdrag av en artikkel om forholda for flyktinga:

«Nordmennene i Sverige står i en særstilling blant de politiske flyktingene fra alle land. Det skyldes først og fremst at den norske regjeringa gjennom sin legasjon i Stockholm selv er i stand til å ta hand om flyktinga, som ikke koster Sverige en øre.

Det er etter hvert ganske mange nordmenn som er blitt tvunget til å ta opphold i Sverige. Det oppfattes som en selvsagt ting både i Norge og Sverige, at bare de som må reise av tvingende politiske grunner, kan rekne med å bli godt mottatt. Det første spørsmålet flyktingene stiller i Sverige er: «Hvor lenge må jeg vente før jeg kan komme til England?» Slik som forbindelsene er idag, er det ingen mulighet for menige stridende å komme til England. Denne opplysningen virker som et slag for de fleste flyktinga; de har gjort sitt arbeid på hjemmefronten og brenner etter å komme i gang på den yttre front. Men så hardt det kan være, må en forsone seg med at Sverige vil bli oppholdslandet og en må prøve å gjøre det beste ut av situasjonen. En får se seg om etter arbeid.»

Vi understreker igjen. Bare dem som av tvingende nødvendighet må komme ut av landet må ta fatt på veien til Sverige. Alle andre må finne sin plass i kampen her i Norge.

De siste månedene har Lippestad gjort en rekke manøvrer for å forberede dannelsen av et nasistisk arbeidssamband. Det ville ganske sikkert også ha vært gjort praktiske tiltak for å få satt det ut i livet, hvis ikke tyskerne hadde kommet med sine planer om tvangsutskrivning av arbeidskraft. Idag har de norske nasistene ordre om å drive sitt arbeid på en måte så de unngår konflikter av alvorlig art. Lippestad har derfor som første skritt utarbeidet en forordning som skal gi anledning til videre inngrep i næringsorganisasjonene. Han hevder sjøl klart at han mener denne forordningen ikke vil skape noen vansker og at det da vil bli lett å gjøre de videre framstøta skrittvis. Vi gjengir ordlyden av hans innstilling:

Næringslivets organisasjoner.

Jeg henviser til ombudsmannens redegjørelse av 12 mars d. å. om ovennevnte spørsmål.

Etter den vending saken har tatt, vil det være hensiktsmessig å gjøre visse modifikasjoner i den arbeidsplan som der er satt opp. Jeg har forstått det slik at noen større aksjoner, som kan innebære en viss risiko for nye konflikter, på det nåværende tidspunkt ikke ønskes.*

For at vi — tross vanskelighetene — allikevel skal komme videre fremover og på kortest mulig tid få reist det organisasjonsapparat for næringslivet som både næringslivet selv og samfundet nå trenger, blir det etter mitt skjønn nødvendig å fremme inngrep overfor og omorganisering av en rekke organisasjoner enkeltvis, når de nødvendige forberedelser er gjort og inngrepene kan skje uten risiko for større forstyrrelser.

Helt å la næringsorganisasjonene i fred i så lang tid som det nå eventu-

elt kan bli tale om, vil virke uheldig for partiet og forsinke arbeidet med omorganiseringen i alt for stor grad.*

Arbeidet bør derfor legges an etter følgende retningslinjer:

1. Det utarbeides og vedtas en fullmaktslov (se bilag).
Det antas ikke at vedtakelsen av en slik fullmaktslov, som gir adgang til inngrepene, vil bringe noen forstyrrelser med seg.
2. Det utarbeides retningslinjer for oppbyggingen av næringsorganisasjonene, etter de prinsipper som jeg har tilrettelagt i min utredning av 12 mars d. å.
Disse retningslinjer forutsettes ikke offentliggjort men danner det faste grunnlag og rammen for de enkeltinngrep og omreguleringer som foretas. Derved oppnås at de skritt som blir foretatt med hjemmel i fullmaktsloven, skjer etter en bestemt plan, og inngår som endelig ledd i den samlede omregulering vi tilsikter.
3. Inngrep overfor næringsorganisasjoner kan således foretas, når følgende betingelser foreligger:
 - a) De nødvendige partimessige forberedelser er foretatt, at vi m. a. o. har oversikt over samtlige NS-bedriftsledere, som omfattes av vedkommende organisasjonsinteressesfære, og at vi har det tilstrekkelige antall habile krefter til å avløse de styrer og de funksjonærer som vi ønsker løst av. Vi må også ha oversikt over så mange aktive medlemmer at vi om nødvendig kan erstatte samtlige tillitshverv i organisasjonen.
 - b) Man har gjort seg klart hvilken risiko er tilstede for en uro man ikke ønsker, og avpasset sine planer — taktikk og «graden» av inngrepene — overfor vedkommende organisasjon, deretter.*

På dette grunnlag mener jeg at vi allerede nå kan gå i gang med omregulering innen enkelte grupper, og da først og fremst innen handel og bank, hvor risikoen for vanskeligheter er minimal. Den motstand som eventuelt kan bli organisert, vil utvilsomt lett kunne beherskes.

Vi har jo forsåvidt allerede gjennom de tiltak som under min medvirking er foretatt gjennom Norges Lærstyre, Norges Tekstilstyre og en rekke av Prisdirektoratets utvalg, fått erfaring for, hvorledes handelens folk reagerer.

Videre er det nødvendig, før vi i det hele tatt bør foreta oss noe større overfor de enkelte næringsorganisasjoner, å få et forbud mot utmeldelser, mot avskjedigelser eller ansettelse av foretningførere, mot oppløsning av næringsorganisasjoner, og mot at formann eller styrer nedlegger sine hverv.

Vi kan ellers risikere at en del av de organisasjoner vi gjør inngrep overfor, ramler sammen etter et organisert arbeid av våre motstandere og at vi derved påføres økede vanskeligheter.

Fullmaktslov.

§ 1. Næringsorganisasjonene står under kontroll av det departement hvis foretningsområde de hører under.

FRA DET FRIE NORGE

Oberstløytnant Ole Reistad talte fra London 20 juli. Han uttalte bl. a.:

Ved siden av flyleiren i Little Norway i Canada har vi nå to treningsleire til, hvorav den ene er kalt Little Skaugum. Det er menninga at den elementære undervisning skal foregå her. Man kan nå ta imot et hvilket som helst antall rekrutter som kommer.

De norske flygere har gjort seg meget fordelaktig bemerket på krigsskueplassen. En del ligger i Nord-England eller på Island, og deres sjøfly har allerede begynt sine tokter ved norskekysten.

Men også der hvor de hardeste kampene foregår deltar nordmenn. Ved kanalen svinger de seg opp i lufta med sine Spitfire og sender med sine kanoner og mitraljøser dødbringende salver inn i fiendtlige fly, båter eller transporter på marka.

Det er den første tilbakebetaling i det store gjeldsoppgjør som Norge har med nasismen, og alt skal bli tilbakebetalt.

Dessverre fins det ikke ennå spesielle norske bombeavdelinger, nordmennene har hittil bare sine jageravdelinger. De norske flygere som er utdannet til bombeflygere fører derfor foreløpig bare bombefly fra produksjonsstedet til fronten.

Forleden hadde Ole Reistad vært på en flyplass da to svære amerikanske bombeskiner seilte inn. Det viste seg å være nordmenn som førte dem. Nordmenn flyr over Atlanteren som det skulle være en dagligdags foreteelse og behandler de tunge 4-motors bombefly med en soleklar, selvfølgeighet. Det lover ikke godt for nasistene!

Ole Reistad kom deretter inn på skandinaviens arbeid i USA. Den danske minister Kaufmann fikk en sjekk på 5000 dollars som var samlet inn av dansker som et bidrag til Danmarks frihetskamp.

Kaufmann overrakte sjekken til den norske flyleiren Little Norway, idet han uttalte at penga ikke kunne plaseres på en bedre måte for å hjelpe Danmark, enn å gi penga til de norske flygere.

Svenskene i USA. har begynt en stor kampanje med mottoet «Winns for Norway» (Seier for Norge). De gjør et ypperlig arbeid i kampen mot nasismen, og selv om nordmenn ofte blir mismodige over den svenske regjeringens svake holdning og får dem til å tvile på litt av hvert, så er de fullt og fast overbevist om at det svenske folket som sådant med hele sin sjel går mot nasismen.

«Kort eller lang tid, vi skal seire!» sluttet Reistad.

TELEVÅG

Det foreligger detaljer vedrørende nasistenes voldsåd i Televåg ved Bergen for en tid siden.

Av de 70 gårder i bygda ble alle unntatt 3 brent. 400—500 mennesker ble hjemløse. Da befolkningen i sidebygda kom for å melke kuene, ble de hindret med makt av tyskerne. En ung gutt som ble sendt fram for å forhandle, ble skutt ned bakfra.

Av Televågs mannlige befolkning ble alle mellom 16 og 60 år sendt til konsentrasjonsleir i Oslo, for siden å bli sendt til Tyskland.

Gamle, kvinner og barn ble internert i en skole ved Bergen. Den eldste var en mann på 94 år, den yngste et spebarn. Mora til barnet følte ikke påkjenninga, og er avgått ved døden. Tyskernes behandling var hensynsløs og brutal.

Terboven var personlig tilstede for å påse at Televåg ble brent ned.

Direktøren for det største fryseriet på Vestlandet ble nylig avsatt, idet maskinmesteren som var NS skulle bli innsatt istedet. Maskinmesteren kuungjorde dette for sin sjef med følgende klassiske ord: «De skjønner det herr sjef, det er ikke lenger dyktigheta det kommer an på, men om man er medlem av partiet.»

Næringsorganisasjoner er forbund, bransjeorganisasjoner og lokale foreninger, hvis medlemmer er bedrift- eller næringsdrivende og hvis formål er å ivareta medlemmenes næringsinteresser.

§ 2. Vedkommende departement kan, i samråd med innenriksdepartementet:

1. Påby oppløsning eller sammenslåing av næringsorganisasjoner.
2. Anordne opprettelsen av nye næringsorganisasjoner.
3. entledige formann, styrer, utvalg og forretningsførere i næringsorganisasjonene og innsette nye i disses hverv eller stillinger.
4. Forandre og supplere vedtekter eller foreningslover for næringsorganisasjoner.
5. Tilslutte næringsdrivende og bedrifter til næringsorganisasjonene.

§ 3. Opprettelse, sammenslåing eller oppløsning av en næringsorganisasjon krever vedkommende departements samtykke.

Utnevnelse og entledigelse av formenn og av forretningsførere for næringsorganisasjonene krever godkjenning av vedkommende departement.

En bedrifts eller næringsdrivendes utmeldelse av en næringsorganisasjon er ikke rettsgyldig uten vedkommende departements samtykke.

§ 4. Vedkommende departement kan:

1. Anerkjenne næringsorganisasjon som enerepresentant for en bestemt næringsgrens interesser.
2. Overlate næringsorganisasjon gjennomføringen av oppgaver.
3. Overdra ledere av næringsorganisasjon retten til å utstede anordninger og instruksjoner til medlemmene, innenfor rammen av de oppgaver organisasjonen har fått.

§ 5. Ved oppløsning av en næringsorganisasjon bestemmer vedkommende departement, i samråd med innenriksdepartementet, hvorledes den oppløste organisasjons midler skal disponeres. Når en næringsorganisasjon forenes med en annen næringsorganisasjon, går derved organisasjonens formue og gjeld over på den annen. Ved overføring av eien-

Det britiske flyvåpen rett natta til 27 juli et voldsomt angrep på Hamburg, det største siden angrepet mot Köln. Omlag 500 fly har sannsynligvis deltatt.

Ruhrområdet er den siste tida til stadighet blitt angrepet av britiske fly. Særlig har Duisburg vært målet for flere bomberaider.

Den 26 juli deltok mindre formasjoner av amerikanske jagere for første gang i dagslysangrepa mot militære mål i Frankrike.

11 tyske fly ble skutt ned, blant annet av en polsk flyving.

Over England har det ikke vært angrep av betydning.

Det meldes at fisketilførslen er minimal selv til Fredrikstad. Storparten av fangsta må fiskerne levere til tyskerne i en havn utafor byen. Også grønnsaker er det omtrent tomt for trass i det veldige og fruktbare oppland.

Tyskerne møtte en søndag forleden opp på enkelte gårder på Hvaler mens mange voksne var i kirken og bare barna tilbake. De klarte å skremme vettet av disse og fikk utlevert egg og andre rasjonerte varer.

Da det ble sendt klage til departementet gjennom prispolitiet, var svaret at de intet kunne utrette mot Wehrmacht. Derimot fikk de norske som hadde latt seg skremme til å selge rasjonerte varer en klekkelig mulkt!

dom skal det ikke oppkreves offentlige gebyrer og stempelavgifter.

§ 6. Vedkommende departement kan, i samråd med Innenriksdepartementet, utstede forordninger og forskrifter til gjennomføringen av denne lov.

§ 7. Forholdsregler som treffes i medhold av denne lov, er ikke undergitt prøving av domstolene og begrunner ingen rett til skadeserstatning. Lovligheten av forholdsregler som treffes av næringsorganisasjon etter fullmakt fra vedkommende departement, avgjøres med endelig virkning av departementet.

§ 8. Overtredelse av denne lov, eller av forordning eller forskrift som blir utstedt på grunnlag av denne, straffes med bøter inntil 100 000 kroner eller med fengsel inntil ett år.

En bøtestraff som ilegges en person for handlinger, begått av vedkommende som leder eller medlem av en næringsorganisasjon, kan påbys utredet helt eller delvis av vedkommende organisasjons midler.

§ 9. Ledelsen av en næringsorganisasjon kan ved forordning gis rett til å illegge medlemmer som ikke følger dens instruksjoner bøtestraff. Disse kan påanke boten til vedkommende departement.

Medlemsavgift i næringsorganisasjon kan inndrives ved utpanting.

Arbeiderne må være klar over at de nå sannsynligvis er utsett som de neste ofrene for Quislings forsøk på å skape sitt riksting med representanter fra de nasistiske sambanda. Tida framover krever den største akt-pågivenhet. Et hvert forsøk må bli svart med minst like tydelig språk som det lærerne og prestene nyttet. Hans tenkte nasistiske arbeidersamband må bli like vaklende som de skjeletta han har fått mikset sammen i form av nyordnete samband av lærere, tannlæger, læger og bønder.

Ingen hederlig arbeider må gå sammen med forrederne. Hold hodet klart! Vær klar til kamp!

* Uthevet av oss: Red.

Under ernæringsforhandlinger som har vært holdt i Oslo, har tyskerne truet med nedslaktning i stor målestokk av norsk fe. Det skal brukes til hermetikkproduksjon eller frysing, og sendes vekk.

Tyskerne har gitt ordre om at tre av de fem ståltrådene i gjerdene langs jernbanelinjene skal tas ned og utleveres til dem. Metallhungeren vokser stadig!

For en tid siden var det luftvernøvelser i Trondheim med mønstring for en tysk overuniform. Alle mannskaper ble beordret til å gjøre nasihilsen, men alle nektet selvsagt. Som straff har tyskerne arrestert brannsjefen.

Generaldirektør Meidell på Borregård møtte nylig i et privat selskap hos en nasist opp med sine tyske og østerrikske ordner. Uten at vi kjenner til herr generaldirektørens innstilling til sitt land, kan vi i alle tilfelle fastslå at hendelsen er høyst beklagelig for hans anseelse.

En norsk agent som også har solgt for tyske firmaer kom forleden tilbake fra Tyskland. Han forteller at hans tyske firma først og fremst hadde spurt ham om hans politiske innstilling. Han hadde svart at han ikke var nasist. Til dette fikk han som svar at hadde han vært fra Nasjonal Samling kunne ikke firmaet ha anvendt ham mer. Etter krigen ville det nemlig være helt ødeleggende for et tysk firma å ha en forhenværende norsk nasist som agent i Norge.

Gransherrad hører også til de distrikter som er velsignet med en lensman fra NS. Hans fortid er som seg hør og bør:

Først var han ansatt i politiet, så ble han sparket på grunn av fyll. Senere ble han sjåffør hos Halvorsens konditori, men hadde framleis ingen hobby i retning av avholds-saka og fikk påny sparken. Tilslutt fikk han seg en jobb som vaktmester som har imidlertid bare beholdt i kort tid på grunn av sine «våte tilbøyeligheter».

Siste 28 juli

Russerne har evakuert Rostov etter at baktroppene dekket tilbaketrekkinga over Don. Likeens er Novotsjerkassk evakuert. Kampene var usedvanlig harde, og nasistene har hatt store tap.

Ved Simylskajj pågår heftige kamper.

I Donbuen øker russernes motstand, og ved Voronetsj er det russiske press framleis sterkt, og de har hatt en del framgang.

Sterke britiske flystyrker angrep jernbanetransporter i Nord-Frankrike. En amerikansk flyger satte to tog av sporet.

I dagslys angrep britiske fly Nord-Tyskland. Hamburg brant framleis etter søndagens angrep, særlig havneområdene.

175 000 brannbomber ble sloppet ned på 35 min. i dette angrep, senere fulgte sprengbomber på opp til 2 tonn.

Sjefen for den amerikanske produksjon Donald Nelson, har meldt at krigsproduksjonen i USA i de 6 første måneder av året er halvannen gang så stor som produksjonen i hele 1941. I mai ble det produsert 1500 tanks og 4000 fly.